

Växjö
kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Öjaby skola ht23–vt2024

Innehåll

Delaktighet i arbetet med planen	3
Förankring av planen:.....	3
Ansvarsfördelning:.....	3
Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan:.....	3
Öjaby skolas mål med planen mot diskriminering och kränkande behandling:.....	4
Hur når vi målsättningen?.....	4
Det förebyggande och främjande arbetet	4
Kompetensutveckling av personal	5
Kontinuerligt arbete med värdegrundsfrågor i alla klasser/grupper	5
Kamratstödjarverksamhet eller liknande.....	5
Uppsikt över barnen	5
Kartläggning av barnens trivsel på skolan	6
Det åtgärdande arbetet vid konflikter	6
Vid kränkningar eller diskriminering.....	7
Utvärdering och revidering	8
Lagtext och definition.....	8
Samtalsunderlag vid utredande samtal.....	10

Delaktighet i arbetet med planen

Elevs delaktighet: elevråd, klassråd, hälsobesök, trygghetsvandring

Vårdnadshavares delaktighet: samrådsmöten och föräldramöten.

Medarbetares delaktighet: APT

Förankring av planen:

Planen förankras hos personal vid personalkonferens, APT. All personal läser planen i sin helhet.

Planen ingår i introduktionen av personal som anställs under läsåret. Pedagoger håller planen levande hos elever via diskussion när det befinner sig lämpligt/vid behov. Vårdnadshavare får information vid utvecklingssamtal, samråd samt föräldramöten.

Ansvarsfördelning:

Enligt skollagen är rektor ansvarig för att planen upprättas och följs (6 kap. 10§ Skollagen). Rektor ska ansvara för att planen implementeras, utvärderas och efterföljs varje år. All personal har ansvar för att planen efterlevs och att arbeta efter den.

Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan:

Fjolårets plan har utvärderats genom enkäter till elever och vårdnadshavare (f-klass) samt analys av under läsåret inkomna anmälningar om tillbud samt anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan. Det har skett en översyn av hur många gånger elevrådet haft möte.

Öjaby skolas mål med planen mot diskriminering och kränkande behandling:

"På vår skola känner sig var och en välkommen och respekterad för den man är. Alla känner sig trygga och skolan är fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Våra elever tror på sig själva och sina förmågor."

Hur når vi målsättningen?

Genom:

- Det främjande arbetet.
- Det förebyggande arbetet inklusive kartläggning.
- Det åtgärdande arbetet.

Det förebyggande och främjande arbetet

Här beskriver vi de aktiviteter som planeras specifikt för att förebygga och främja diskriminering, kränkningar och trakasserier. Inom parentes anges vem som är ansvarig för genomförandet. Barn och elever är delaktiga i framtagandet av planen genom att de via elevrådet är medverkar till att ta fram ordningsregler (bifogas).

Organisatorisk nivå:

- Gemensam planering skola-fritids
- Gemensamma aktivitetsdagar i åldersblandade grupper
- Rastaktiviteter
- Specialundervisning
- Elevhälsoarbetet
- Samrådsmöten 1ggn/termin

Kompetensutveckling av personal

Genom att:

- personal regelbundet diskuterar frågor som mobbing, trakasserier, kränkande särbehandling, rasism, främlingsfientlighet och diskriminering. (rektor)
- Jämställdhet och mångfald har en stående punkt på APT för personal. (rektor)
- Extern kunskap och kompetens.

Kontinuerligt arbete med värdegrundsfrågor i alla klasser/grupper

Genom att:

- skolans vuxna ansvarar för att återkommande diskussioner genomförs i klasserna om etik, moral, människors värde, jämställdhet mellan könen, relationer och demokratins grunder. (klasslärare och/eller annan personal)
- personalen signalerar tydligt i ord och handling att alla har lika värde, rätt att yttra sig och vara den man är. (klasslärare och/eller annan personal)
- klassråd (klasslärare) och elevråd (rektor) där eleverna är delaktiga.

Kamratstödjarverksamhet eller liknande

Genom att ha:

- fadderverksamhet mellan klasser, F-klass/Åk 3, Åk 1/Åk4, Åk2/Åk5 och Åk3/Åk6. (klasslärare)
- aktivitetsdagar, där eleverna är delaktiga för att främja samverkan mellan elevgrupper, både i arbetslag och på hela skolan. (Arbetslag)

Uppsikt över barnen

Genom att:

- ha schemalagda rastvakter och rastfaddrar över hela skolgården. (rektor)
- rastvakterna och rastfaddrarna bär västar för att synas.
- ha schemalagda rastvakter innan skolan börjar. (arbetslaget f-klass/fritidshem)
- vuxna på skolan reagerar och agerar. (all personal)
- Styrda rastaktiviteter (fritidshem)

Kartläggning av barnens trivsel på skolan

Genom att:

- ha genomgång och diskussion av skolans ordningsregler i alla elevgrupper. (klasslärare)
- göra en enkätundersökning bland barnen en gång/läsår. (arbetslag)
- göra en analys och kartläggning på klassnivå (klasslärare), arbetslagsnivå (arbetslag) och skolnivå (rektor).
- göra en trygghetsvandring under höstterminen tillsammans med representanter från elevrådet.
- ha hälsobesök i F-klass, Åk2, Åk 4 och Åk 6. (Skolsköterska)

Det åtgärdande arbetet vid konflikter

Arbetsgång

1. All personal reagerar och agerar direkt när man upptäcker en konflikt. Vid kränkning sker en direkt tillsägelse till eleven. Det är nolltolerans mot kränkningar i skolan. Alla som arbetar i skolan är knutna till handlingsplikten. Vuxna är förbjudna att kränka barn och elever.
2. Utredning av konflikt
  - Samtal med den ena berörda parten
  - Samtal med den andra berörda parten
  - Båda berörda parter träffas och kommer överens
3. Meddelar ansvarig klasslärare om händelsen (om klassläraren ej ansvarar för utredningen) för bedömning av om det är ett frekvent återkommande beteende.
4. Berörd personal följer upp händelsen för att se om den är utredd.
5. Vid behov kontaktas hemmet till berörda elever.
6. Antingen tjänsteanteckningar i DF Respons och/eller anteckningar i kommunens STELLA.

Vid kränkningar eller diskriminering

Samverkan med elever och föräldrar.

Utredning

Anmälan, utredning och uppföljning sker i DF Respons.

1. Vid misstanke om kränkning ska en anmälan upprättas direkt till rektor angående vad som hänt (gäller samtlig personal på skolan).
2. Anmälan till huvudman (rektor).
3. Utredning av diskriminering/kränkning (klasslärare och/eller annan personal).
  - a. Samtal med den utsatta parten.
  - b. Samtal med den/de utsättande parterna.
  - c. Summering av vad som hänt.
4. Kontakt med hemmet
  - a. Den utsatta parten, (klasslärare och/eller annan personal e).
  - b. Den utsättande parten (klasslärare och/eller annan personal).
5. Rektor tillsammans med personal gör en bedömning om en fördjupad utredning eller avslutar ärendet.
6. Återkoppling till alla parter.

Fördjupad utredning

7. Kontakt med hemmet om beslutet och det eventuella fortsatta arbetet.
  - a. Den utsatta parten (klasslärare och/eller annan personal).
  - b. Den utsättande parten (klasslärare och/eller annan personal).
8. Möte med vårdnadshavare till den utsatte (Klasslärare och/eller annan personal).
9. Möte med vårdnadshavare till den/de som utsätter (Klasslärare och/eller annan personal).
10. Handlingsplan fastställs och genomförs.
11. Uppföljning av effekt av åtgärder (klasslärare och/eller annan personal).
  - a. Samtal med den utsatte och återkoppling till vårdnadshavare.
  - b. Samtal med utsättare och återkoppling till vårdnadshavare.
12. Rapportering av dokumentation till rektor (arbetslag/klasslärare och/eller annan personal).

13. Beslut om revidering av handlingsplan (åter till punkt 8 el 9) eller avslutande av ärende (Rektor).
14. Rapportering till huvudman (rektor).
15. Vid ej önskat resultat: elevhälsoteamet används för rådgivning och samtal återupptas med berörda barn och vårdnadshavare.

Om trakasserierna och de kränkande behandlingarna ej upphör tar rektor en kontakt och för samtal med elev och dess vårdnadshavare.

Skolan samverkar med elever och föräldrar i det trygghetsskapande arbetet med likabehandling. Samverkan med elever sker via det dagliga arbetet i klassrummet, i klassråd, elevråd och på fritidshemmen. Med föräldrarna sker samverkan via det dagliga mötet mellan pedagog och förälder på fritidshemmet, i samband med klassmöten, utvecklingssamtal samt vid skolans samrådsträffar där likabehandlingen finns på dagordningen.

På första föräldramötet ges information till samtliga föräldrar om hur vi arbetar förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling.

Vid detta möte gör vi också föräldrarna uppmärksamma på vikten av att de tar kontakt med personal/rektor om de upptäcker kränkningar/diskrimineringar på skolan.

Utvärdering och revidering

Resultatet av de vidtagna åtgärderna ska utvärderas i samband med Öjaby skolas utvärderingsperiod i april-juni 2024 via elevenkäter, samt samtal i klasserna om effekterna av de vidtagna åtgärderna. I samband med uppföljning och utvärdering av planen mot kränkande behandling och diskriminering tas det ställning till i vilken omfattning som planen ska revideras. Nya mål kan tillkomma och uppnådda mål kan bytas ut.

Lagtext och definition

Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Skollagen 2010:800.

Diskrimineringslagen 2008:567 och förordningen 2006:1083 om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Skollagen 6 kapitlet säger bl.a.

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskolelärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig att blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektor.

Skolverkets allmänna råd. (SKOLFS 2012:10)

Skolverket har beskrivit innebörden med diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på följande sätt:

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Samtalsunderlag vid utredande samtal

Samtalet leds av en för eleven väl känd personal. Arbetslaget löser genomförandet och sammanställningen som sedan lämnas till rektor.

Förhållningssätt:

- Berätta för eleven vad syftet är med samtalet. Syftet är att eleven ska få berätta hur den upplever sin skolsituation och eventuellt sina upplevelser kring en specifik händelse.
- Visa med respekt att du ser, lyssnar och bekräftar eleven och att du tar denne på allvar.
- Var vaksam på hur du lyssnar, tänk på ditt kroppsspråk, visa att du vill hjälpa till.
- Låt eleven beskriva situationen. Undvik varför-frågor, be om beskrivningar. T.ex. berätta mera.., är det såhär du menar/känner...

- Avsluta samtalet med att knyta ihop det ni talat om. Fråga eleven hur det känns och att ni kommer att informera hemmet om att ni genomfört ett individuellt samtal idag.
- Vid behov använd visuellt stöd som t.ex. Bildstöd och ritprat.

Frågor vid samtal

Berätta för eleven att du skriver stödord för att kunna gå tillbaka till det som kommit fram.

- Hur har du det i skolan/klassen? Känner du dig trygg i klassen/på skolan?
- Berätta hur det känns när du: tänker på skolan, är på väg till skolan, tänker på klasskamraterna, specifika områden (kapprum, matsal), situationer (förflyttningar, mellan lektioner)
- Hur upplever du det i klassrummet? Vad är bra, vad kan förbättras?
- Finns det någon i klassen som brukar bestämma?
- Finns det någon/några som brukar göra som den som bestämmer?
- Förekommer det tråkningar (suckar, stön, himlar med ögonen)?
- Finns det någon i klassen som inte har det bra?
- Vad skulle du kunna göra för honom/henne?
- Vad kan hon/han själv bidra med?
- Finns det något du önskar att man ändrar på?
- Vill du själv rita eller skriva något till mig?

Följdfrågor som hänvisar till en speciell kartlagd situation:

Förhållningssätt:

Viktigt att inte komma med anklagelser. Det är viktigt att eleven känner att hon eller han får en möjlighet att ge sin egen bild av vad som hänt.

Vi vet att detta har hänt....

1. Har du själv märkt något?
2. Berätta i så fall hur du upplevde situationen.